

ΤΑΣΕΙΣ, ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Η πανδημία Covid-19 μεταβάλλει τις ανάγκες για δεξιότητες και αλλάζει την όψη των αγορών εργασίας, ανατρέποντας τις αντιλήψεις και τις αναλύσεις μας

Τα μέτρα για την τήρηση κοινωνικών αποστάσεων και τον εκτεταμένο περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών που ελήφθησαν ως αποτέλεσμα της πανδημίας οδήγησαν σε μεγαλύτερη οικονομική ύφεση από την ύφεση που είχε προκαλέσει η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 ⁽¹⁾. Μέσα σε λιγότερο από ένα έτος, η πανταχού παρούσα υγειονομική απειλή έφερε ανατροπές σε όλους σχεδόν τους κοινωνικούς και οικονομικούς τομείς, χωρίς να εξαιρούνται ούτε η μάθηση, αλλά ούτε και η εργασία.

Στην προηγούμενη κρίση, πολλές κυβερνήσεις αντέδρασαν επιβάλλοντας αυστηρά μέτρα λιτότητας· οι πολιτικές που υλοποιούνται για την αντιμετώπιση της τρέχουσας υγειονομικής κρίσης είναι περισσότερο γενναϊώδεις και, από πολλές απόψεις, περισσότερο τολμηρές. Οι νομοθέτες στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ ανέλαβαν πρωτοβουλίες για να μετριάσουν τις άμεσες επιπτώσεις της κρίσης και για να προστατεύσουν τις θέσεις εργασίας, τις επιχειρήσεις και τους πόρους επιβίωσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ;

Πληροφορίες για τις δεξιότητες	Το αποτέλεσμα της διαδικασίας συλλογής, επιλογής, συνδυασμού και παρουσίασης στοιχείων με επίκεντρο τη γνώση και με σκοπό τη χαρτογράφηση και την πρόβλεψη των τάσεων στην αγορά εργασίας και στις δεξιότητες.
Βασικές συμβατικές μέθοδοι συλλογής των πληροφοριών για τις δεξιότητες	Οι προβλέψεις για τις δεξιότητες αποτυπώνουν τις μακροπρόθεσμες τάσεις σε συνολικό επίπεδο· οι μελέτες για τις δεξιότητες απεικονίζουν την ανάπτυξη, την αξιοποίηση και την αντιστοίχιση των δεξιοτήτων στους χώρους εργασίας σε δεδομένη χρονική

⁽¹⁾ Το 2020, σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις της Eurostat, το πραγματικό ΑΕΠ της ΕΕ μειώθηκε κατά 6,4%. Το 2009 το ΑΕΠ είχε μειωθεί κατά 4,3%.

στιγμή. Κατά κανόνα, οι πληροφορίες για τις δεξιότητες δημιουργούνται ανά συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά δύο έτη) και παρατηρείται σημαντική χρονική υστέρηση μεταξύ της συλλογής δεδομένων και της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων των αναλύσεων.

Ανάλυση διαδικτυακών αγγελιών εργασίας (Εργαλείο του «Cedefop Skills OVATE»)

Η ανάλυση των διαδικτυακών αγγελιών εργασίας επιτρέπει την παραγωγή γρήγορων και αναλυτικών πληροφοριών για τις τάσεις που καταγράφονται σε πραγματικό χρόνο στην αγορά εργασίας και στις δεξιότητες.

ΠΟΤΕ ΜΗΝ ΧΑΝΕΤΕ ΤΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΚΡΙΣΗ

Αυτήν την φορά, πολλοί φορείς λήψεως αποφάσεων παρέμειναν πιστοί στις οικονομικές θεμελιώδεις αρχές, αντιμετωπίζοντας την πανδημία ως σοβαρή, πλην όμως προσωρινή αναταραχή. Πολλοί βλέπουν τις ριζικές αλλαγές που προκάλεσε η κρίση στη μάθηση και στην εργασία ως ευκαιρία για καινοτομία, ως μοχλό δημιουργίας θέσεων εργασίας στο μέλλον και ως συντελεστές των διαδικασιών ψηφιακής και πράσινης μετάβασης. Οι φορείς χάραξης πολιτικής της Ευρώπης, ενθαρρυνόμενοι από τα ήδη ορατά οφέλη των οικονομικών αλλαγών και των κονδυλίων που διατέθηκαν μέσω της **δέσμης μέτρων για την ανάκαμψη της ΕΕ**, είναι αποφασισμένοι να προωθήσουν τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, ακολουθώντας στρατηγικές ολιστικού μετασχηματισμού.

Κατά τη δημιουργία και τη διαμόρφωση των διαδικασιών αλλαγής και μετάβασης, η παραγωγή αξιόπιστων, εξατομικευμένων και προβλεβημένων πληροφοριών για τις δεξιότητες είναι σημαντικότερη από ποτέ. Το Cedefop παρέχει στην ΕΕ πληροφορίες για

τις δεξιότητες επί μία και πλέον δεκαετία και εισήγαγε τον όρο «πληροφορίες για τις δεξιότητες» πολύ πριν αναγνωριστούν ευρέως οι δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει το εργαλείο αυτό. Σε μια ραγδαία μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας, δεν πρέπει να εκπλήσσει το γεγονός ότι οι πληροφορίες για τις δεξιότητες βρίσκονται στον πυρήνα του **ευρωπαϊκού θεματολογίου δεξιοτήτων 2020** και του πλαισίου πολιτικών της ΕΕ για την ΕΕΚ μετά το 2020 ⁽²⁾.

ΟΙ ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΕΙ Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19 ΣΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Το 2020 οι έρευνες της αγοράς εργασίας για τον αντίκτυπο της πανδημίας επικεντρώθηκαν στις επισφαλείς θέσεις εργασίας και στους περιορισμούς που επέβαλαν τα μέτρα τήρησης κοινωνικών αποστάσεων ⁽³⁾. Στις αναλύσεις αυτές οι ερευνητές χρησιμοποιούν διαθέσιμες μελέτες και πλαίσια κατάταξης επαγγελματιών για να χαρτογραφήσουν την ανθεκτικότητα των επαγγελματιών ή των τομέων μετά την πανδημία και να εστιάσουν στις ομάδες εργαζομένων που επλήγησαν σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτήν. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή δεν αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο η πανδημία επαναπροσδιορίζει τις ανάγκες για δεξιότητες. Άλλες συμβατικές μέθοδοι για την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες (βλέπε πίνακα 1) δεν προσφέρουν βραχυπρόθεσμες λύσεις για την καταγραφή των σημαντικών αλλαγών που συντελούνται στην αγορά εργασίας. Για να προσδιορίσει πότε και κατά πόσον η πανδημία επηρέασε τις πρακτικές των προσλήψεων, το Cedefop στράφηκε στο **εργαλείο για την ανάλυση των διαδικτυακών αγγελιών εργασίας και των δεξιοτήτων στην Ευρώπη** με το οποίο παρακολουθούνται οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας το 2020.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1. ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ CEDEFOP ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το Cedefop χρησιμοποιεί τις διαδικτυακές αγγελίες εργασίας (ΔΑΕ) για να συγκεντρώσει πληροφορίες για τις δεξιότητες, βασιζόμενο σε μαζικά δεδομένα και σε μεθόδους τεχνητής νοημοσύνης. Το σύστημα παραγωγής δεδομένων συγκεντρώνει τις ΔΑΕ σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις επεξεργάζεται στην πρωτό-

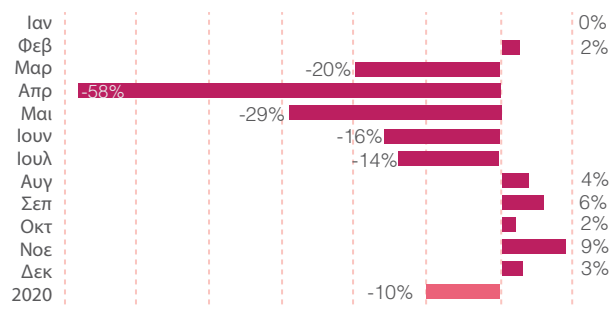
τυπη γλώσσα. Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται μέσω του εργαλείου «Skills OVATE» στη δικτυακή πύλη του Cedefop. Από το 2021, το Cedefop και η Eurostat έχουν από κοινού την ευθύνη για το σύστημα και τα δεδομένα που αποτελούν μέρος του **διαδικτυακού κόμβου ευφυΐας της Eurostat**.

ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΗ ΠΤΩΣΗ, ΣΤΑΘΕΡΗ ΑΝΑΚΑΜΨΗ

Τον Απρίλιο του 2020 ο αριθμός των ΔΑΕ που αναρτήθηκαν από τους εργοδότες εντός της ΕΕ ήταν περίπου κατά 60 % μικρότερος από τον Απρίλιο του 2019 (Εικόνα 1). Σε ορισμένες χώρες η πτώση υπερέβη το 70 %. Η αγορά εργασίας παρουσίασε τις πρώτες ενδείξεις ανάκαμψης τον Μάιο· μετά το καλοκαίρι, ο αριθμός των αγγελιών εργασίας που αναρτήθηκαν διαδικτυακά ήταν λίγο υψηλότερος σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο το 2019. Τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας που επιβλήθηκαν το φθινόπωρο φαίνεται ότι είχαν μικρό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας. Συγκρίνοντας ολόκληρο το έτος 2020 με το 2019, οι ΔΑΕ μειώθηκαν κατά 10 %.

Οι τάσεις που καταγράφονται στο δεύτερο εξάμηνο του έτους συνδέονται με τη χαλάρωση των μέτρων τήρησης κοινωνικών αποστάσεων, η οποία ξεκίνησε το καλοκαίρι. Ορισμένοι εργοδότες είχαν ενδεχομένως την προσδοκία ότι εν δυνάμει υποψήφιοι θα ήταν έτοιμοι να αλλάξουν δουλειά· άλλοι μπορεί να αναθάρρησαν από την προαναγγελθείσα διάθεση των εμβολίων εντός του 2021 και άρχισαν να καταστρώνουν τα μελλοντικά τους σχέδια, να παράγουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες και να προσλαμβάνουν νέο προσωπικό.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΣΕ ΜΗΝΙΑΙΑ ΒΑΣΗ (2020 ΕΝΑΝΤΙ 2019, %)

Πηγή: Εργαλείο «Skills-OVATE» του Cedefop. Υπολογισμοί του Cedefop.

ΜΙΑ ΠΑΝΔΗΜΙΑ, ΠΟΛΛΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

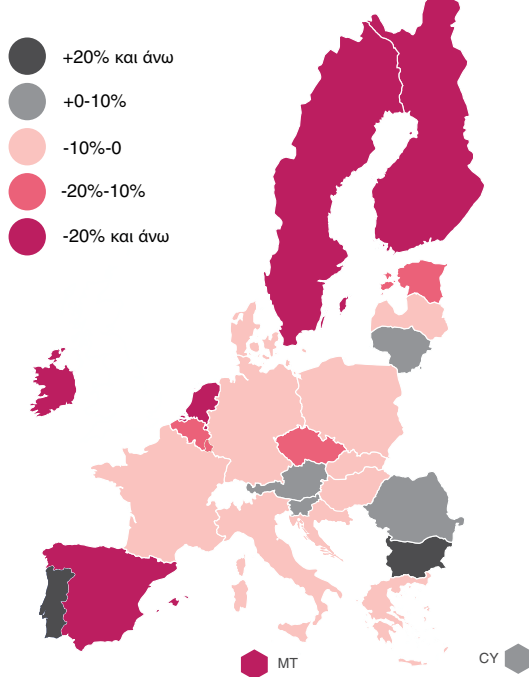
Λόγω των διαφορών που εμφανίζουν οι οικονομικές δομές, η πορεία της πανδημίας και οι πολιτικές παρεμβάσεις, οι τάσεις στις αγορές εργασίας των χωρών της ΕΕ είναι διαφορετικές. Το 2020 σε επτά κράτη

(2) Εντάσσεται στο πλαίσιο της σύστασης του Συμβουλίου του 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα και της δήλωσης Osnabrück.

(3) Βλέπε π.χ. Cedefop (2020), *EU jobs at highest risk of Covid-19 social distancing - Is the pandemic exacerbating the labour market divide?* (Οι θέσεις εργασίας της ΕΕ κινδυνεύουν λόγω των μέτρων για την τήρηση των κοινωνικών αποστάσεων που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας Covid-19 - Επιδεινώνει η πανδημία το χάσμα στην αγορά εργασίας;)

μέλη η διαδικτυακή αγορά εργασίας αναπτύχθηκε, χάρη κυρίως στη βελτίωση της κατάστασης στο δεύτερο εξάμηνο, ενώ σε έξι κράτη μέλη η αγορά εργασίας συρρικνώθηκε κατά τουλάχιστον 20% σε σύγκριση με το 2019 (Εικόνα 2).

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ (2020 ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟ 2019, %).

Πηγή: Έργαλιο «Skills-OVATE» του Cedefop. Υπολογισμοί του Cedefop.

Καθώς ο αριθμός των διαδικτυακών αγγελιών εργασίας συσχετίζεται, τουλάχιστον εν μέρει, με άλλους παράγοντες, χώρες που εμφανίζουν πολλές ομοιότητες είναι πιθανό να παρουσιάζουν διαφορετικές τάσεις. Σε ορισμένες χώρες, κυρίως της κεντρικής και της ανατολικής Ευρώπης, η διαδικτυακή αγορά εργασίας αναπτύσσεται σταθερά **επειδή οι εργοδότες προτιμούν ολοένα και περισσότερο τους διαδικτυακούς διαύλους προσλήψεων αντί των παραδοσιακών μέσων.**

Η οικονομική ανάκαμψη στην ΕΕ το δεύτερο εξάμηνο οφείλεται κυρίως στη μεταποιητική βιομηχανία της Τσεχίας, της Γερμανίας, της Σλοβακίας, της Αυστρίας και της Πορτογαλίας.

Αν οι περιορισμοί της κυκλοφορίας συνεχιστούν για μεγάλο χρονικό διάστημα και τα μέτρα στήριξης εξορθολογιστούν ή σταδιακά καταργηθούν, η παύση λειτουργίας πολλών επιχειρήσεων και η απώλεια θέσεων εργασίας είναι πιθανό να αντιστρέψουν τις θετικές τάσεις του δεύτερου εξαμήνου του 2020. Στο σενάριο αυτό, οι υπηρεσίες των επιχειρήσεων θα πληγούν σε μεγαλύτερο βαθμό από τη μεταποίηση και τις δημόσιες υπηρεσίες. Η φιλοξενία, το λιανικό

εμπόριο, οι τέχνες, η ψυχαγωγία και οι μεταφορές θα αντιμετωπίσουν πιθανότατα τις περισσότερες δυσκολίες καθώς **οι θέσεις εργασίας που πλήττονται άμεσα από τους κανόνες τήρησης κοινωνικών αποστάσεων συγκεντρώνονται κυρίως σε αυτούς τους κλάδους.**

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2020: ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

Λόγω της **ανάκαμψης που παρουσίασε ο κλάδος της μεταποίησης**, οι περισσότερες διαδικτυακές αγγελίες εργασίας το 2020 αφορούσαν κυρίως θέσεις στην παραγωγή και στον κατασκευαστικό τομέα (Εικόνα 3). Οι περισσότερες από αυτές αφορούσαν ευκαιρίες σε επαγγέλματα χαμηλού έως μεσαίου επιπέδου εξειδίκευσης και απευθύνονταν π.χ. σε εργαζόμενους στη μεταποίηση και στις κατασκευές, σε μεταλλουργούς και σε χειριστές εγκαταστάσεων και μηχανημάτων.

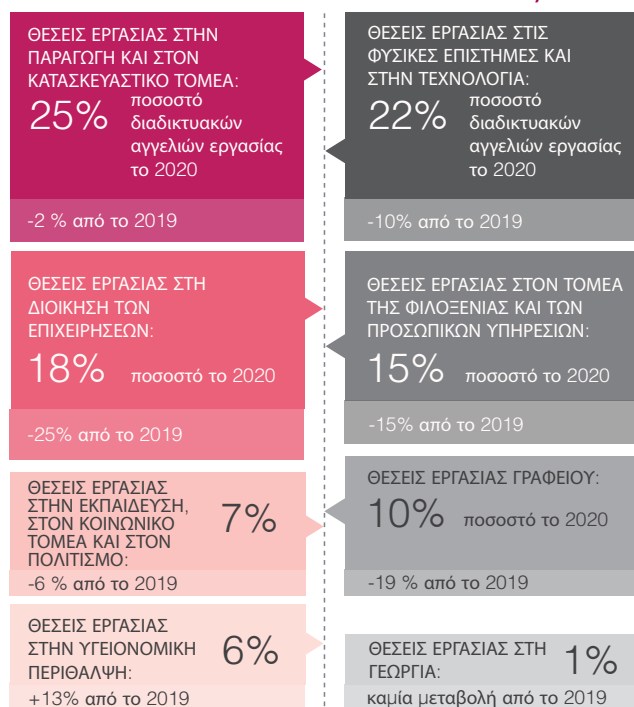
Παράλληλα, περισσότερες από μία στις πέντε διαδικτυακές αγγελίες εργασίας εξακολουθούσαν να αφορούν δεξιότητες στις φυσικές επιστήμες και στην τεχνολογία, κυρίως ειδικούς στον τομέα ΤΠΕ, μηχανικούς και ερευνητές. Ωστόσο, το 2020 το ποσοστό των εν λόγω θέσεων εργασίας ήταν 10 % χαμηλότερο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος: η μάλλον απροσδόκητη εντατικοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού δεν μεταφράστηκε σε περισσότερες θέσεις εργασίας για επαγγελματίες του τομέα ΤΠΕ. Τα εν λόγω καθήκοντα εργασίας, τα οποία εκτελούνται εύκολα από απόσταση, και η αβεβαιότητα που δημιουργεί η πανδημία, είχαν ως αποτέλεσμα να μειωθούν ο ρυθμός εναλλαγής προσωπικού και η επαγγελματική κινητικότητα. Ωστόσο, το τελευταίο τρίμηνο του 2020, οι διαδικτυακές αγγελίες εργασίας στους τομείς των φυσικών επιστημών και της τεχνολογίας επανήλθαν σε τροχιά αύξησης σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Το ίδιο ισχύει για τις αγγελίες που απευθύνονται σε στελέχη επιχειρήσεων και σε διοικητικά στελέχη, όπως π.χ. στους τομείς των πωλήσεων, της εμπορικής προώθησης και των χρηματοοικονομικών, οι οποίες κατέγραψαν τη μεγαλύτερη ετήσια πτώση σε διαδικτυακό επίπεδο. Πολλά από τα καθήκοντα των στελεχών επιχειρήσεων και των διοικητικών στελεχών ασκούνται εύκολα από απόσταση. Για να εξακριβωθεί αν και πώς η αύξηση της ανασφάλειας και ο συνδυασμός τηλεργασίας και φυσικής παρουσίας στο γραφείο βοήθησε τους επαγγελματίες να παραμείνουν στην εργασία τους, επηρεάζοντας αρνητικά τον ρυθμό εναλλαγής προσωπικού, πρέπει να διεξαχθούν περισσότερες έρευνες. Ο τομέας των υπηρεσιών των επιχειρήσεων, ο οποίος ήταν ανέκαθεν περισσότερο σημαντικός από τη μεταποίηση όσον αφορά τις διαδικτυακές αγγελίες εργασίας, δεν έχει ακόμα εμφανίσει

ενδείξεις ανάκαμψης.

Οι υπηρεσίες φιλοξενίας και οι προσωπικές υπηρεσίες υπέστησαν σοβαρό πλήγμα το 2020. Λόγω της σύντομης θερινής τουριστικής περιόδου και των νέων μέτρων απαγόρευσης της κυκλοφορίας που επιβλήθηκαν το φθινόπωρο μετά το πρώτο κύμα, πολλά εστιατόρια, ξενοδοχεία και άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της φιλοξενίας δεν μπόρεσαν να επαναλειτουργήσουν και να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αυτοί που κατάφεραν να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις και να αξιοποιήσουν τις νέες ευκαιρίες, χρησιμοποίησαν σε μεγαλύτερο βαθμό τις ψηφιακές τεχνολογίες για να υποστηρίξουν τη λειτουργία της επιχείρησής τους. Η εξέλιξη αυτή έδωσε ώθηση στον ψηφιακό μετασχηματισμό ενός τομέα που στο παρελθόν δεν χρησιμοποιούσε σε πολύ μεγάλο βαθμό τις ψηφιακές τεχνολογίες.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΔΑΕ ΤΟ 2020 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟ 2019)

Πηγή: Εργαλείο «Skills-OVATE» του Cedefop. Υπολογισμοί του Cedefop.

Οι εργασίες γραφείου όπως π.χ. οι υπάλληλοι υποδοχής, οι γραμματείς και οι υπάλληλοι γραφείου, δέχθηκαν βαρύ πλήγμα από την πανδημία: ο αριθμός των αγγελιών εργασίας για τις εν λόγω ειδικότητες μειώθηκε κατά 19 %. Για ορισμένους από τους τομείς που στηρίζονται σε αυτούς τους εργαζομένους, όπως π.χ. οι υπηρεσίες επιχειρήσεων, το λιανικό εμπόριο και οι μεταφορές, το περασμένο έτος ήταν δύσκολο. Μάλιστα, οι τάσεις που διαγράφονται είναι πολύ πιθανό να τους μετασχηματίσουν ακόμα περισσότερο

σε επίπεδο τεχνολογιών, κανόνων λειτουργίας και εξυπηρέτησης πελατών. Ως εκ τούτου, οι μακροπρόθεσμες προοπτικές για τους υπαλλήλους εξυπηρέτησης πελατών – επαγγελματική ομάδα για την οποία το 2019 το Cedefop είχε προβλέψει ότι θα βελτιωθούν σημαντικά οι προοπτικές απασχόλησης έως το 2030 – ενδέχεται πλέον να είναι περισσότερο ζοφερές.

Ο αριθμός των αγγελιών εργασίας για υπαλλήλους που ασκούν εκπαιδευτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες παρέμεινε κατά βάση σταθερός εντός του 2020 και σημείωσε μικρή αύξηση τους τελευταίους μήνες του έτους. Αναγκασμένος να προσαρμοστεί γρήγορα στη νέα κανονικότητα, ο κλάδος της εκπαίδευσης και της κατάρτισης αποδείχθηκε πολύ ανθεκτικός μετά την πανδημία. Η καινοτομία (π.χ. στροφή στην τηλεεκπαίδευση) και η επικέντρωση στη διαχείριση του ψηφιακού χάσματος που χωρίζει τους εκπαιδευόμενους από τα διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα λειτουργούν ως μοχλός αλλαγής.

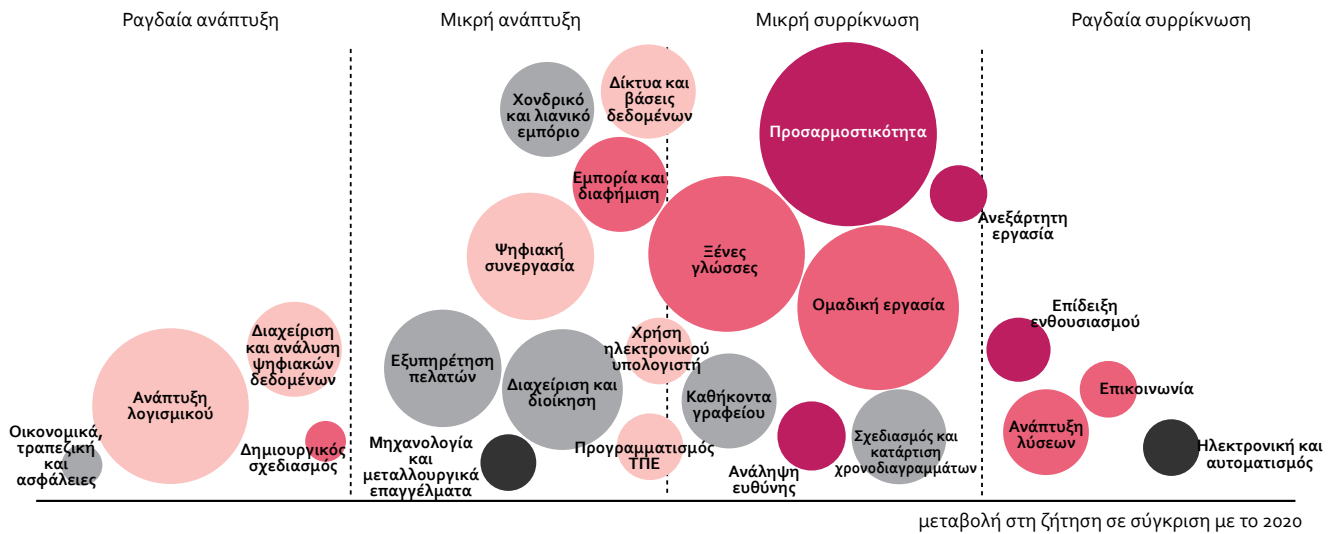
Όπως ήταν αναμενόμενο, η ζήτηση για εργαζόμενους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης εκτινάχθηκε το 2020 και οι μέθοδοι πρόσληψης άλλαξαν σε μεγάλο βαθμό. Πριν από την πανδημία, οι εν λόγω αγγελίες εργασίας δημοσιεύονταν κατά βάση σε ειδικούς ιστότοπους ή διαδίδονταν μέσω προσωπικών διαύλων επικοινωνίας. Το περασμένο έτος, οι ελλείψεις σε ιατρικό προσωπικό ανάγκασαν τους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης να χρησιμοποιήσουν κάθε πιθανό δίαυλο δημοσιοποίησης αγγελιών.

Η πανδημία κατέδειξε τη μεγάλη **τρωτότητα των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης πολλών χωρών και επέτεινε τις ελλείψεις δεξιοτήτων**. Η ζήτηση για προσωπικό υγειονομικής περίθαλψης θα συνεχίσει να αυξάνεται στο μέλλον.

ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ

Οι κανόνες τήρησης κοινωνικών αποστάσεων ανάγκασαν εκατομμύρια πολίτες να εργαστούν, να εκπαιδευτούν, να επικοινωνήσουν και να πραγματοποιήσουν τις αγορές τους διαδικτυακά. Δεδομένου ότι οι τέσσερις στους δέκα Ευρωπαίους **δε διαθέτουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες**, η πανδημία Covid-19 αποκάλυψε το μέγεθος του ψηφιακού χάσματος. Οι διαδικτυακές τάσεις στην αγορά εργασίας και οι νέοι τρόποι οργάνωσης της εργασίας, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης υποδεικνύουν ότι η ψηφιακή μάθηση και εργασία αναμένεται να αποκτήσουν ακόμα μεγαλύτερη σημασία στο μέλλον. Τόσο οι εξειδικευμένες όσο και οι βασικές ψηφιακές δεξιότητες (βλέπε εικόνα 4, γαλάζιο χρώμα) συγκαταλέγονται μεταξύ των σημα-

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (2020 ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟ 2019)

Πηγή: Εργαλείο «Skills-OVATE» του Cedefop. Υπολογισμοί του Cedefop. Το μέγεθος του κύκλου υποδηλώνει τη ζήτηση για δεξιότητες. Οι δεξιότητες που αντιστοιχούν σε ποσοστό <1% δεν εμφανίζονται.

ντικότερων δεξιοτήτων που ζητούσαν οι εργοδότες στις ΔΑΕ το 2020. Η ζήτηση για ορισμένες από αυτές θα αυξηθεί περαιτέρω όσο η εξ αποστάσεως εργασία και συνεργασία μετασχηματίζει εκατομμύρια χώρους εργασίας, αναδεικνύοντας ακόμα περισσότερο τη σημασία των ψηφιακών δεξιοτήτων για τη διοίκηση, τα χρηματοοικονομικά, τις υπηρεσίες επιχειρήσεων, τις πωλήσεις και το λιανικό εμπόριο.

Καθώς ο κόσμος αφήνει πίσω του την πανδημία Covid, η τεχνολογία και οι νέοι κανόνες λειτουργίας των επιχειρήσεων θα αλλάξουν την όψη των βιομηχανιών και των οικονομιών, αναδιατάσσοντας τις αγορές εργασίας και τις ανάγκες σε δεξιότητες και αλλάζοντας για πάντα τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε και εκπαιδευόμαστε.

Η πανδημία τόνωσε τη ζήτηση για ψηφιακές δεξιότητες σε όλα τα επίπεδα: οι δεξιότητες αυτές αναδεικνύονται ταχύτατα σε οριζόντια απαίτηση στο σύνολο σχεδόν των επαγγελματιών και των τομέων, βοηθώντας τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις να αντεπεξέλθουν στην αλλαγή που συντελείται. Οι υγειονομικοί περιορισμοί απέδειξαν ότι οι ψηφιακές δεξιότητες βοηθούν τις εταιρείες να προσαρμόσουν και να εκσυγχρονίσουν τους κανόνες λειτουργίας τους. Όσο ισχυαν οι περιορισμοί στην κυκλοφορία, οι ψηφιακές δεξιότητες διευκόλυναν την απρόσκοπτη συνέχεια των δραστηριοτήτων σε πολλούς τομείς: στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται οι δημόσιες υπηρεσίες, η άμεση εφαρμογή της τηλεδιδασκαλίας στα σχολεία και η εξ αποστάσεως παροχή δημόσιων υπηρεσιών.

Ωστόσο, οι ψηφιακές δεξιότητες υπηρετούν και

άλλους στόχους: εφοδιάζουν τους επαγγελματίες με τεχνικές και εγκάρσιες δεξιότητες, επιτρέποντάς τους να βρίσκουν και να διατηρούν θέσεις εργασίας, καθώς και να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική ζωή, διευκολύνοντας παράλληλα τη μετάβαση σε μια πιο πράσινη και ψηφιακή οικονομία.

Ως εκ τούτου, η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων αναδεικνύεται σε ύψιστη προτεραιότητα της ΕΕ. Μολονότι οι ψηφιακές δεξιότητες συμπεριλαμβάνονται πλέον σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες προσόντων της αρχικής ΕΕΚ, χρειάζεται να καταβληθούν πολλές ακόμα προσπάθειες για τη συνέχιση της ΕΕΚ, πολύ δε περισσότερο που έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων εντοπίζεται κυρίως στους ενήλικες. Για να συμβάλει στη μείωση του χάσματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βοηθά τα κράτη μέλη να εντατικοποιήσουν τις πρωτοβουλίες ψηφιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης με το **Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027**, το οποίο προετοιμάζει τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για την ψηφιακή εποχή.

Οι πληροφορίες για τις δεξιότητες πρέπει να ακολουθήσουν την ίδια πορεία. Μελλοντικά οι πληροφορίες για τις δεξιότητες θα πρέπει να γίνουν περισσότερο χρηστικές ώστε να αποτελούν κάτι παραπάνω από πυξίδα για τους φορείς χάραξης πολιτικών στους τομείς της ΕΕΚ και των δεξιοτήτων. Οι έξυπνες και ανθρωποκεντρικές πληροφορίες για τις δεξιότητες βοηθούν τους πολίτες να επιλέγουν τα προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων ή απόκτησης νέων δεξιοτήτων που τους εξυπηρετούν, να καλύπτουν τις ανάγκες σε ψηφιακές και άλλες δεξιότητες και κατ’

επέκταση να σχεδιάζουν τη σταδιοδρομία τους. Οι πληροφορίες για την αγορά εργασίας που παράγονται σε πραγματικό χρόνο μας προϊδεάζουν σχετικά με τις πληροφορίες για τις δεξιότητες της επόμενης γενιάς. Τα επόμενα χρόνια, το Cedefop θα βρεθεί στο προσκήνιο, αναπτύσσοντας περαιτέρω και προάγοντας τις δυνατότητές του.

Ενημερωτικό σημείωμα – 9157 EL

Αριθ. καταλόγου: TI-BB-21-003-EL-N

ISBN 978-92-896-3157-0, doi:10.2801/142406

Copyright © Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2021

Creative Commons Attribution 4.0 International

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, τα γαλλικά, τα γερμανικά, τα ελληνικά, τα ισπανικά, τα ιταλικά, τα πολωνικά και τα πορτογαλικά, καθώς και στη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της ΕΕ. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, εγγραφείτε στην ακόλουθη διεύθυνση: www.cedefop.europa.eu/en/user/register

Άλλα ενημερωτικά σημειώματα και δημοσιεύσεις του Cedefop διατίθενται στον ιστότοπο: www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx

Ευρώπης 123, Θεσσαλονίκη (Πυλαία), ΕΛΛΑΔΑ

Ταχυδρομική διεύθυνση: Cedefop service post, 57001, Θέρμη, ΕΛΛΑΔΑ

Τηλ. +30 2310490111, Φαξ +30 2310490020

Email: info@cedefop.europa.eu

www.cedefop.europa.eu